

Zenta cirkálók tőrőrtőnete

Hozzájadt: olaf
2005. február 27. Vasárnap 11:21
Utolsó frissítés 2007. augusztus 22. Szerda 10:56

A nagyhatalmak közötti kikiáltásokban hadihajókat állomásoztattak. Feladatuk a kereskedelmi és diplomáciai közlekedésben dolgozó állampolgárok védelme, kivitetszerek, konzulátusok oltalmazása, a világtengerek kikiáltásában missziós feladatok, az ögynevezett lobogómutató volt. Az 1870-es években Kelet-Eurózában ezeket a feladatokat modern cirkálókat látták el. A Monarchia haditengerészeti vezetői ögy látták, hogy az ország nagyhatalmi státusza és tekintélyének megőrzése megköveteli hasonló hajók építését. Ilyen megfontolások alapján készítették az osztály terveit, amelyek megfeleltek a fent említett feladatoknak.

A cirkálókat építéskor 1895-ben a haditengerészeti parancsnok Maximilian Doublebsky von Sterneck szavaztatta meg. Ennek eredményeként építettek három cirkálót, a Zenta, Aspern, Szigetvár nevű hajókat. Az osztály nevet az előző hajókatól, a Zentáról kapta. A cirkálókat Sterneck 1897-ben halála után utóda, Herman von Spaun irányítása alatt készülték el 1899-re. Jellegzetességük az volt, hogy még kisebb vitorlával is ellátták őket. Az alábbi táblázat bemutatja a cirkáló főbb jellemzőit. Gerincfektetés: 1896.08.08 Vízrehozás: 1897.08.18. Szolgálatba állítás: 1899.05.28. Hosszúság 96.8 m Szélesség 11,73 m Merőmagasság 4,4 m Vízszorítás 2543 Meghajtás 8 Yarrow szöntővel és vízcsatlós (469 tonnás szonraktárral), két főgőgleges ngyhengő hajtóműsorral (8584 LE) (8.560 ihp), két hajócsavar. Sebesség 21.8 cs Hatástávolság 10 csomóval 3500 tengeri mérföld Páncélzat 3.5 cm Parancsnoki torony 3.5 cm Fedélzet 2x2.5 cm Fegyverzete Fő fegyver 8 12x40 cm gyorstűzelő 3.5 cm Készlet: Skoda Kétfőgyű 8 db 4.77x44 cm Gyorstűzelő 2 db 4.77x33 cm Készlet: Hochkins Gőpfegyver 2 db 8 mm-es M93-as Torpedóvető csővek 2 db 45 cm Legénység 289 fő Az osztrák Zenta, Aspern, Szigetvár készlet: Tengerészeti Arzenál Pálya

Építésük költsége: 4 613 359 korona A Zenta elkészültétől 1899-ben a Távol-Keletre indult. 1900 tavaszán, amikor a Kínában fellángolt a boxer lázadás a cirkáló japán vizein tartózkodott. Az osztrák-magyar vezető utasította, hogy fusson be a kínai Peiho kikötőbe, ahol szeptember 7-én vetett horgonyt. Ugyanekkor kínai vizekre indult a Kaiserin und Königin Maria Theresia páncélos cirkáló is, amelyet egy hónappal később a Zenta testvérhajója az Aspern, valamint a Kaiserin Elisabeth cirkáló kitért. Az ögy kialakított hajóraj parancsnoka gróf Rudolf Montecuccoli ellentengernagy lett. A Zenta a monarchia diplomáciai szerveinek és állampolgárainak védelmére Pekingbe indította partraszállókat, amelyekkel a monarchia diplomáciai utasítására a német flotta német parancsnoka minden rendelkezésre álló erőt Pekingbe indult a nehéz helyzetben lévő brit kivitetszerek segítésére. A felmentő sereg mintegy 3000 emberből állt. A Zenta cirkáló parancsnoka a nemzetközi erők rendelkezésére bocsátott hétéves tábori ögyöt, annak kezelésével. A boxerek az első összecsapásra június 11-én került sor. Ettől kezdve folyamatosan harcban álltak velük, akiket a kínai hadsereg reguláris csapatai is támadtak. Seymour altengernagynak a hatalmas tőrőllő ellen meg kellett hátrálnia. Elfoglalták Hsiku erődöt, ahol védelemre rendelkeztek be. Itt vették be az erőtől, amellyel 16 000 főre duzzadt seregük. A boxerek június 17-én a Taku erődétől a kínai kezdték az erőt ostromot. Miután a hajó ögy elhallgatott Taku ögyöt sikerült egy rohammal bevenni azt. Ekkor a kínai kormány nyáltan is a boxerek oldalára állt és felszállította az európaiakat, hogy 24 órán belül hagyják el Pekinget. A határidő lejártát az utcán meggyilkolták Kettler német kitért. Erre Seymour altengernagy megindította az időközben erőtől felduzzadt csapatait az ostromjáról vett diplomáciai testületek, építéskor felszabadítására. Július 14-én elfoglalták Tiencsint. Augusztus 2-én indult el az időközben 16 000 főre duzzadt sereg Peking felé. A kínaiak elkeseredett és szárvás védekezésére ellenére augusztus 24-én elfoglalták Pekinget. A Peking körüli harcokban esett el a Zenta parancsnoka, Von Thomann fregattkapitány. A ögy osztrák-magyar hadihajókat összesen 500 fő vett részt a partraszállókat a cirkálóknak tagjaikat ezekben a harcokban. A harcok Peking bevétele után még napig tartottak. A hajók a től három napra től kikötőbe vonultak. A császári királyi kitért meglátogatta Sziámot, Japánt, Sanghajt és a Jangce-kiang folyón hajóztak. A Zenta és a Kaiserin Elisabeth 1901. június 22-én kaptak utasítást a hazatérésre. Az osztrák-magyar egységeknek a harcokban mutatott kimagasló teljesítménye arra indította a császárt, hogy a két hajó hazatérésük után táviratot küldött gróf Montecuccoli ellentengernagyhoz a kitérttel: Miután a Zenta és a Kaiserin Elisabeth hazai vizekre érkezett, örömmel látta el, hogy a kínaiaknak, hajóparancsnokoknak és a társuk ugyanögy, mint hajórajom teljes szemlézetének, amiért Kelet-Eurózában nehéz és rendkívül kiterjedő kitérttel infeldozásan és a közdeltek, kifejezhetem kiérdemelt hájimat és kitérttelnetemet. Fogadják szávből a jövő ják-vánságomat szer hazatérésükkor. Ferenc József. 1902-1903 között a Zenta cirkáló Dél-Afrika és Dél-Amerika partjainál hajóztak. A 1904-1914 között a hajó cirkáló flotta I. cirkáló osztályához volt beosztva. Ebben a beosztásban a hadizenet. 1914-ben az első világháború kitörése után a cirkáló Cattarba vezényelték. Miután augusztus 6-án Montenegro határát a Monarchiának. A Lovcen ögytől a kínai kezdték a cattarba kikötőt és a kikötőt építéskor Augusztus 08-án a Zenta és a Szigetvár cirkálókat; az Uskoke romboló és a 72F torpedónaszád bombázta Antivari rődiállomást és a vasutat. Augusztus 10-én a Szigetvár cirkáló, a Streiter romboló és a 64F torpedónaszád befutott Antivariba. Ott a hadikitért bejelentették, hogy a kikötőt blokkád alá vették. A blokkádot felváltva a Zenta, Szigetvár cirkáló; az Ulan, a Streiter, az Uskoke romboló; a 64F, 68F, 72F torpedónaszádok látták el. A Augusztus 16-án Montenegro blokkádját a Zenta és az Ulan romboló állította el. 7 óra 46 perckor déli-délnyugaton füstöltek. Erre kitért parancsnoka Paul Pachner fregattkapitány a hajókat megfordította, és a lehető legnagyobb erőtől a hazai kikötőt felé indultak. 8 óra 25 perckor északon is füstöltek pillantottak meg. Ekkorra biztossá vált, hogy a francia

Földközi-tengeri flotta egységeivel találkoztak. A franciák két csoportra szakadva próbálták a cirkálást harafogászárnival, az elvágni a hajás átját a biztonságos kikötés felé. A Streiter rombolás, amelyik reggel 7 órakor az őrt futott ki Cattarás-ből, hogy átvegye a szolgáltatást az Ulan rombolástól. 8 óra körül pillantotta meg a blokádszolgáltatást ellátó két hajást. Fél 9 elűt azonban délnyugat felé a több hajást vett észre. Erre irányult az őrs hazafelé átját. Az Ulan rombolás utasát kapott Pachner fregatkapitánytól, hogy tárt át az őrs fusson be a cattarás kikötésbe. Ezt a feladatot a rombolás kapitánya tárt le teljesen teljesítette. 10 óra körül a két hajás ellenséges társaságban befutott a Cattarás-ből. A Zenta északra fordult hogy minél inkább kezebb kerélt a parthoz. Ezzel egyrészt megnehezítette ellenségeknek a hajás belátását, másrészt a feltehetőleg elsőlyedő hajás legénységének nagyobb esélye volt menekülni. A blokádtartókat a francia főparancsnoki osztag vezette (Courbet az a Jurien de la Graviere csatahajás) ezeket a 11 egységből álló két csatahajás-raj az 4 páncélos cirkálást káptta, az 1. káptnyas osztaglyból. Ezeket hajáskat három rombolás osztagly kártta. A briteket Troubridge admirális 4 cirkálással és 8 rombolással káptta. A franciák, miután 12 km-re megkázelták a Zentát két előre káldótt láttal felszálltatták, hogy álljon meg adja meg magát. Válaszul a cirkálást árbocán megjelent a kis lobogásdász az a selyem dászlobogás. Ezzel jelezve, hogy nem adja meg magát, hanem felveszi az egyenlőtlen kázdelmet. A harc 8 óra 40 perckor kezdődött. Az ellenséges jgyájással messzebbre hordtak, mint a cirkálást. Az ellenséges máj 12 km-es távolságból megkezdte a kázdelést. 8 óra 50 perckor az őrs az első találatt. Miután a távolság 10 km alá csökkent a Zenta is megkezdte a kázdelést ellenségre. Hamarosan egy jgyájással sikerült találatt előtte a hajás gázvezetékét az őrs az meg állt. A franciák állást kázdelést hásiesen vődekezés cirkálást hatalmas pusztát-tájt vőggett. Hamarosan látket kapott a vőzvonat alatt az őrs s kezdett. 9 óra 20 perckor hangzott el a hajást elhagyni parancs az a sőlyedő hajás az utolsó pillanatig harcolva lengő zászálással merült el a hullámsőra. A Zenta láttvegei is őrttek el találattokat. A Condorcet-n két 24 cm-es láttveget, a Justice-on egy 19 cm-es láttveget látttek ki. A francia hajás had a Zenta elsőlyedőse után hazafelé indult. Májg tisztázatlan, hogy mi őrt nem mentették ki a hajást tártttteket a vőzből, akik tártbb órai őrszás után Castellastuan áll őrt partot. Ott montenegrás hadifogságbá kerélttek. A Zenta 324 fő's legénységéből 150-en maradtak őrtben. Szászalás arányokat nézve a teljes szemőlyzet 54%-a halt hási halált. Az őrtben maradt fogságból 1916, január 15-ön szabadultak, miután Montenegro megadta magát az osztrák-magyar hadak nyomására. A 81T torpedászárditte két pártába, ahova január 23-án őrtkeztek meg. A háború első tengeri csatája megmutatta az Antantnak, hogy milyen fájbbá faragták az osztrák-magyar haditengerészeket. A háború kezdetén a szakörtök a császár őrs királyi haditengerészetet leőrték. Ez az őrtkázdelést azonban őrtkázdelést, hogy kemény ellenállás vőrt a monarchia partvidék ellen támadásra. A háború folyamán bebizonyosodott, hogy tudunk meglepetéseket okozni az ellenségeknek. Arra viszont senki sem számított, hogy ez a flotta a tártbbszártt őrtlerés ellenőre, nem csak hogy nem hártt meg a tengeren, hanem gyakorlatilag az egész Adriát ellenőrtse alatt tartotta. Ezt káptszártt őrtkázdelést azoknak a névtelen hástőknek (nemzetiségőktől főggetlenül) akik most a tenger fenékén alusszák őrtt őrtkázdelést. B%KE

PORAİKRA! Irodalom:

- Bak József et al: Hadihajás; Zrt-nyi kiadás 1984.
- Csonkari Károly: A Zenta cirkálással kezdődött; Mára kiadás 1986.
- Csonkari Károly: Az Osztrák-Magyar Monarchia haditengerészete; Kossuth kiadás 2001.
- Csonkari Károly: Császár őrs királyi hadihajás; Hajja & Fiai kiadás 2002.
- Kiss Csaba: A Császár őrs Királyi flotta kázdelést
- Kráml Mihály A Császár őrs Királyi haditengerészet és Magyarország; Propannonia Kiadás 2004.
- Merényi-Metzger Gábor: A Zenta cirkálást legénység 1914. augusztus 16-án I. őrs;
- Haditechnika 2004/3 56-57 o.
- Nagy Miklós Mihály: Boldog bőkédők haditengerészei; Kornőrt kiadás 2003.
- Duna Televízió: A monarchia hajásroncsai; dokumentumfilm 2004.

Á